

ASOCIAȚIA BIBLIOTECARILOR DIN ROMÂNIA (ABR)
SECȚIUNEA CARTE VECHĂ. CONSERVARE. RESTAURARE
MĂNĂSTIREA COMANA (JUD. GIURGIU)
EDITURA EIKON

REZUMATELE

CONFERINȚEI NAȚIONALE
CARTEA VECHĂ ROMÂNĂȘI ȘI STRĂINĂ

EDIȚIA A II - A

cu tema

„Liturghierul lui Macarie (1508) – 515 ani de
tipar românesc”

BUCUREȘTI, MĂNĂȘTIREA COMANA (JUD. GIURGIU)

19 – 20 MAI 2023

TEOLOGIA ȘI ÎNSEMNĂTATEA LINGVISTICĂ A ELEMENTELOR EUHARISTICE DE PÂINE ȘI VIN ÎN TEXTUL LITURGHIERULUI ROMÂNESC / THE THEOLOGY AND LINGUISTIC SIGNIFICATION OF THE TWO EUCHARISTIC ELEMENTS OF BREAD AND WINE IN THE TEXT OF ROMANIAN MISSAL

Pr. Lect. univ. dr. Ioniță APOSTOLACHE
Universitatea din Craiova, Facultatea de Teologie

REZUMAT: Textul nostru încearcă să explice terminologic latura teologică și simbolică a celor două elemente de conținut euharistic: pâinea și vinul. În acest sens, în cadrul Sfintei Liturghii, după tradițiile vechi orientale, fiecare element material amintit are un parcurs, o simbolistică și un fundament biblic. Mergând pe firul Tradiției Bisericii de Răsărit, vom încerca să aducem laolaltă lămuriri privind erminia biblică a sensurilor, întărite de argumente patristice și de dinamica liturgică a Bisericii Ortodoxe, în Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie. Ținând cont de faptul că tema întâlnirii face referire la textul liturgic românesc, editat de Macarie, cercetarea noastră are în vedere, din punct de vedere liturgic, dogmatica, apologetic și nu în ultimul rând lingvistic abordarea celor două elemente euharistice, de pâine și vin.

ABSTRACT: Our study tries to explain the theological and symbolistic dimension of the two important elements from the Eucharistic Liturgy: the bread and the wine. In this concern, in the liturgical service, in conformity of the oriental traditions, each material element has its own biblical argumentation. Going under the line of the Eastern Church Tradition, we will try, using the Romanian orthodox text to analyse the biblical content in the meanings, having also the argumentation of the patristical and liturgical theology. Therefore, because the general theme of the meeting is related by the Romanian text of the Liturgy edited by Makarios, our research keeps in touch with the issue and underlines a liturgical, dogmatic, apologetic and linguistic approach regarding the eucharistic elements of bread and wine.

CUVINTE CHEIE: Sfânta Liturghie, Pâine, Vin, Practică liturgică, Liturghier Românesc.

KEYWORDS: Holy Liturgy, Bread, Wine, Liturgical Practice, Romanian Missal.

IDENTITATE RELIGIOASĂ ȘI PRACTICI DE SĂRBĂTOARE ÎN SPAȚIUL RURAL DOBROGEAN LA SFÂRȘITUL SECOLULUI AL XIX-LEA / RELIGIOUS IDENTITY AND CELEBRATION RITUALS IN THE DOBRUJA RURAL AREA AT THE END OF THE 19TH CENTURY

Dr. Corina-Mihaela APOSTOLEANU
Biblioteca Județeană „Ioan N. Roman” Constanța

REZUMAT: „Chestionarele Densușianu”, după cum sunt numite cele două seturi de întrebări care au fost realizate de binecunoscutul istoric, având scopul de a „radiografia” spațiul românesc, din vechime și până la final de secol 19, au primit răspunsuri și din Dobrogea, prin strănia învățătorilor care s-au implicat în completarea acestora. Dobrogea are o poziție unică între provinciile istorice românești, prin modul în care au luat naștere comunitățile rurale, mai cu seamă după unirea Dobrogei cu România, în 1878, în urma Războiului de Independență. Stabilirea în Dobrogea a aunei populații românești cu origini în toate celelalte provincii istorice, care s-a adăugat românilor autohtoni existenți (dicienii) a modelat comunitățile într-un fel unic, astfel că obiceiurile, tradițiile,

credințele s-au întâlnit și fuzionat. Lucrarea de față intenționează să pună în evidență atât identitatea religioasă comună, dar și practicile de sărbătoare rezultate din contaminarea influențelor și tendințelor spațiului românesc, în general.

ABSTRACT: “Densusianu Questionnaires“, as the two series of questions conducted by the well-known Romanian historian are named, have the purpose of “analyzing” the old Romanian territory, from ancient times, up to the final of the 19th century. Due to the effort of schoolmasters who were involved in filling of these questionnaires, there were also answers from Dobrudja which has a unique position among the Romanian historical provinces, through the manner of the establishment of the rural communities, mostly after 1878, when the province was re-united with Romania, after the Independence War. Communities were shaped in a unique way, due to the fact that Romanians from the other Romanian provinces established in this province, added to the already existing Romanian population (*dicienii*), so that traditions, habits, religious beliefs met and merged. The present paper brings to light both the common religious identity and the habits at religious festivals that resulted from the “contamination” of the influences and tendencies in the Romanian territories, in general.

CUVINTE CHEIE: Dobrogea, Identitate religioasă, Sărbători religioase, Model comunitar.

KEYWORDS: Dobrudja, Religious identity, Religious festivals, Community model.

***DIN CORESPONDENȚA DINTRE ALEXANDRU PAPADOPOULOS-KERAMEUS ȘI
DEMOSTENE RUSSO-TREI SCRISORI DIN COLECȚIA DE MANUSCRISE ALE
BIBLIOTECII CENTRALE UNIVERSITARE „CAROL I” / FROM THE
CORRESPONDENCE BETWEEN ALEXANDRU PAPADOPOULOS-KERAMEUS AND
DEMOSTENE RUSSO - THREE LETTERS FROM „CAROL I” CENTRAL UNIVERSITY
LIBRARY’S MANUSCRIPTS COLLECTION***

**Dr. Andreea – Mihaela BADEA
Biblioteca Centrală Universitară „Carol I” din București
Dimitrios BOUSOUNIS
cercetător independent**

REZUMAT: Aducând în discuție evenimente importante din arealul European, cu accent asupra preocupărilor a două mari personalități, Alexandru Papadopoulos-Kerameus și Demostene Russo în adunarea și editarea vechilor manuscrise grecești din spațiul balcanic, articolul are ca obiectiv traducerea a trei scrisori în greacă din intervalul 20 aprilie - 12 iunie 1901, redactate de Alexandru Papadopoulos-Kerameus către Demostene Russo. Destinatarul scrisorilor, Demostene Russo, de asemenea grec, s-a născut în 1869 în Peristari. În 1894, a dat curs invitației lui Constantin Rădulescu-Motru, venind în România, unde din 1900 până în 1920 a fost traducător de greacă și engleză în cadrul Ministerului Afacerilor Externe, profesor de Istoria civilizațiunii bizantino-române la Facultatea de Filosofie și Litere a Universității București și din 1919 membru correspondent al Academiei Române. Conținutul celor trei scrisori aruncă în plus o lumina lămuritoare asupra marelui interes manifestat de Alexandru Papadopoulos-Kerameus în descoperirea studiilor legate de istoria și literatura grecească, editate în arealul românesc.

ABSTRACT: Recalling the main events from the European cultural space, with a special emphasis on the preoccupation of two personalities, Demostene Russo and Alexandru Papadopoulos-Kerameus in discovering and editing old Greek manuscripts, the article focuses on the translation of

three letters in Greek from 20 April 1901 until 12 June 1901, wrote by Papadopoulos-Kerameus. The signatory of letters, Alexandru Papadopoulos-Kerameus, a Greek born in the middle of 19th century in the Ottoman Empire, with constant preoccupation in editing the Greek manuscripts. The recipient of the letters, Demostene Russo, was also a Greek born in 1869, in Peristari. In 1894, at the invitation of Constantin Rădulescu-Motru, he came in Romania and became professor of the Byzantine history at the Faculty of Philosophy and Letters from Bucharest University. The content of these three letters shows the great interest Alexandru Papadopoulos-Kerameus' had in discovering studies about Greek literature and history published in Romanian area.

CUVINTE CHEIE: Corespondență, Literatura greacă, Manuscrise.

KEYWORDS: Correspondance, Greek literature, Manuscripts.

***DOCUMENTE PRIVITOARE LA CONFISCAREA TIPOGRAFIEI MĂNĂȘTIRII NEAMȚ /
DOCUMENTS REGARDING THE CONFISCATION OF THE NEAMȚ MONASTERY
PRINTING PRESS***

Dr. Arcadie BODALE
Arhivele Naționale ale României, Serviciul Județean Iași
Dr. Suzana – Iuliana BODALE
Arhivele Naționale ale României, Serviciul Județean Iași

REZUMAT: La Arhivele din Iași se păstrează câteva dosare referitoare la confiscarea tipografiei Mănăstirii Neamț, în 1859. Din aceste izvoare se poate afla că, după ce a fost confiscată, această tipografie a fost adusă la Mitropolia Moldovei, cu scopul de a servi ca tipografie bisericească. Acest proiect a fost însă repede abandonat, căci autoritățile au decis ca această presă să devină tipografie școlară și pentru folosul ministerelor Principatului Moldovei. Din acest motiv, ea a fost preluată de trimișii Guvernului, cu mare scandal, de la Mitropolie și mutată în așa numită Casă Dosoftei din Iași, unde se găsește și astăzi, în cadrul Muzeului Literaturii Române organizat aici.

ABSTRACT: At the Archives of Iassy, there are several files related to the confiscation of the Neamț Monastery printing house from 1859. So, they prove that, after it was confiscated, this printing house was brought to the Metropolitanate of Moldavia, with the aim of serving as a church printing house. However, this project was abandoned very quickly, because the authorities decided that this press should become a school printing press and for the good of ministries of Moldavia one. For this reason, it was taken by the Government's envoys, with great scandal, from the Metropolitanate and moved to the so-called Dosoftei House of Iasi, where it is still found today, inside of the Museum of Romanian Literature.

CUVINTE CHEIE: Tipografie, Arhive, Casa Dosoftei, Iași, Mitropolia Moldovei.

KEYWORDS: Printing house, Archives, Dosoftei House, Iassy, Metropolitanate of Moldavia.

CRONICA UNEI EXPOZIȚII ANIVERSARE: „ÎNCEPUTURI. TIPARUL ÎN ȚĂRILE ROMÂNE ÎN SECOLUL AL XVI-LEA” / CHRONICLE OF AN ANNIVERSARY EXHIBITION: "BEGINNINGS. PRINTING IN THE ROMANIAN COUNTRIES IN THE 16TH CENTURY"

Dr. Florin BOGDAN
Muzeul Național al Unirii Alba Iulia

REZUMAT: În 2023 se împlinesc 515 ani de la apariția *Liturghierului* (Târgoviște, 1508), prima carte tipărită în spațiul românesc. Muzeul Național al Unirii Alba Iulia organizează o expoziție temporară a cărei tematică o constituie cărțile tipărite în spațiul românesc în secolul al XVI-lea. Astfel, vor putea fi admirate cele trei cărți tipărite de Macarie în intervalul 1508-1512 (*Liturghier*, *Octoih* și *Tetraevanghel*), dar și alte volume imprimate în perioada respectivă la Brașov, Sibiu, Alba Iulia, București, Cluj sau Oradea; exponatele poartă amprenta unor nume celebre de tipografi: Macarie, Coresi, Raphael Hoffhalter sau Johannes Honterus. Organizarea evenimentului este posibilă cu sprijinul acordat de instituțiile deținătoare: Muzeul Național al Unirii Alba Iulia, Mitropolia Ardealului, Biblioteca Documentară „Bethlen Gábor” Aiud, Biblioteca Centrală Universitară „Lucian Blaga” Cluj-Napoca, Biblioteca Academiei Române – filiala Cluj-Napoca și Biblioteca Județeană Mureș – Biblioteca Teleki.

ABSTRACT: In 2023, it will be 515 years since the *Liturghier (Hieratikon)* (Târgoviște, 1508), the first book printed in Romania, was published. The National Museum of Unification Alba Iulia is organising a temporary exhibition on books printed in Romania in the 16th century. The three books printed by Macarie between 1508 and 1512 (*Liturghier (Hieratikon)*, *Octoih (Octoechos)* and *Tetraevanghel (Tetraevabgelion)*), as well as other volumes printed during that period in Brașov, Sibiu, Alba Iulia, Bucharest, Cluj or Oradea, will be on display; the exhibits bear the imprint of famous names of printers: Macarie, Coresi, Raphael Hoffhalter or Johannes Honterus. The organisation of the event is made possible with the support of the following institutions: the National Museum of Unification Alba Iulia, the Metropolitanate of Transylvania, the Reference Library "Bethlen Gábor" Aiud, the Central University Library "Lucian Blaga" Cluj-Napoca, the Library of the Romanian Academy - Cluj-Napoca branch and the County Library Mureș - Teleki Library.

CUVINTE CHEIE: Expoziție temporară, Secolul al XVI-lea, Macarie, Alba Iulia.

KEYWORDS: Temporary exhibition, 16th century, Macarie, Alba Iulia.

CARTEA RELIGIOASĂ POLONEZĂ ÎN VREMEA REFORMEI ȘI CONTRAREFORMEI (SEC. XVI-XVII) / THE POLISH RELIGIOUS BOOK IN THE TIME OF THE REFORMATION AND COUNTER-REFORMATION (16TH-17TH CENTURIES)

Diac. Denis CHIRIAC
Universitatea de Stat a Moldovei,
Facultatea de Istorie și Filosofie (Republica Moldova)

REZUMAT: Reforma și Contrareforma au contribuit la răspândirea limbilor naționale și a tiparului. Nevoia unui flux de informații mai rapid și mai ieftin a făcut ca secolul al XVI-lea să aducă o nouă calitate în acest sens. Cel mai mare beneficiu al Reformei a fost însă faptul că a

obligat Biserica Catolică, care nu putea rămâne indiferentă la provocările secolului al XVI-lea, să se apuce de lupta pentru păstrarea unității în Biserică prin intermediul literaturii religioase într-un mod bine organizat. Cartea religioasă publicată în Polonia secolelor al XVI-XVII confirmă faptul că nevoia de aprofundare a credinței creștine a reprezentat un factor primordial în tipărirea unor astfel de lucrări. Tipografiile, nu numai din motive financiare, ci, după cum este de presupus, și din motive confesionale, au sprijinit și au contribuit la păstrarea pentru viitor a unui teren comun pentru căutarea dialogului și a înțelegerii între cei divizați din motive confesionale.

ABSTRACT: The Reformation and the Counter-Reformation contributed to the spread of national languages and printing. The need for a faster and cheaper flow of information meant that the 16th century brought a new quality to this. The greatest benefit of the Reformation, however, was that it forced the Catholic Church, which could not remain indifferent to the challenges of the sixteenth century, to take up the struggle to preserve unity in the Church through religious literature in a well-organized way. Religious literature published in 16th-17th century Poland confirms that the need to deepen the Christian faith was a primary factor in the printing of such works. The printing works, not only for financial reasons, but presumably also for confessional reasons, supported and helped to preserve for the future a common ground for the search for dialogue and understanding between those divided for confessional reasons.

CUVINTE CHEIE: Reforma, Contrareforma, Tipar, Divizare, Dialog.

KEYWORDS: Reformation, Counter-reformation, Printing press, Scission, Dialogue.

***FONDUL DE CARTE ROMÂNEASCĂ VECHĂ AL SEMINARULUI TEOLOGIC ORTODOX
„SF. VASILE CEL MARE” DIN IAȘI / THE OLD ROMANIAN BOOK COLLECTION OF
THE ORTHODOX THEOLOGICAL SEMINARY "ST. BASIL THE GREAT" OF IAȘI***

Prof. Dr. Carmen DURA
Seminarul Teologic Ortodox „Sf. Vasile cel Mare” din Iași

REZUMAT: Lucrarea de față se dorește a fi un catalog al fondului de carte românească veche al Seminarului Teologic Ortodox „Sf. Vasile cel Mare” din Iași. Deși sunt puține la număr, aceste cărți au o însemnătate foarte mare pentru istoria culturii și a artei tipografice la români. Este important ca acest fond de carte să fie cunoscut, valorizat și supus atenției cercetătorilor, pentru a completa bibliografia românească veche, fiind, totodată, o valoare de patrimoniu a instituției noastre. În realizarea catalogului, am avut în vedere planul propus de Ioan Bianu, în *Bibliografia românească veche*, în Seminarul Teologic de la Iași aflându-se cărți din perioada a treia, respectiv anii 1809-1830.

ABSTRACT: The present work is intended to be a catalogue of the old Romanian book collection of the Orthodox Theological Seminary "St. Basil the Great" in Iasi. Although they are few in number, these books are of great significance for the history of Romanian culture and typographic art. It is highly important that this collection of books be known, valued, and subjected to researchers' attention, in order to complete the Old Romanian Bibliography, having, at the same time, a heritage value in our institution. In creating the catalogue, I had in mind the plan proposed by Ioan Bianu from *Old Romanian Bibliography*, taking into consideration that at the Theological Seminary of Iași there are books from the third period, that is the one between 1809 and 1830.

CUVINTE CHEIE: Carte veche, Seminarului Teologic Ortodox „Sf. Vasile cel Mare” din Iași, Catalog.

KEYWORDS: Old book, Orthodox Theological Seminary "St. Basil the Great" in Iasi, Catalogue.

***FILIGRANE IDENTIFICATE PE ANUMITE DOCUMENTE ȘI CĂRȚI STUDIATE ÎN
ULTIMII ANI LA BIBLIOTECA BATTHYANEUM / FILIGRANES REPÉRÉS SUR
CERTAINS DOCUMENTS ET LIVRES ÉTUDIÉS CES DERNIÈRES ANNÉES À LA
BIBLIOTHÈQUE BATTHYANEUM***

Dr. Doina HENDRE BIRO
Centrul CODEX, Universitatea „Babeș-Bolyai” Cluj

REZUMAT: În Biblioteca Batthyaneum, fondată de episcopul Transilvaniei Ignác Batthyány, la sfârșitul secolului al XVIII-lea, sunt conservate și peste 50 de cărți tipărite în tipografia achiziționată de acesta, câteva redactate și scrise chiar de el. Majoritatea acestor cărți sunt tipărite pe hârtia cu filigranul episcopului, produsă în moara de hârtie cumpărată în acest scop. Studiul nostru dorește să exemplifice și să argumenteze viziunea macro-economică a episcopului Batthyány, asociată cu activitatea sa științifică, și să exemplifice rolul filigranului, ca semn de marcă și modalitate de identificare a locului de tipărire a unei cărți, prin hârtia utilizată.

RESUMÉ: Dans la Bibliothèque Batthyaneum, fondée par l'évêque de Transylvanie Ignace Batthyány, à la fin du XVIIIe siècle, sont conservés plus de 50 livres imprimés dans l'imprimerie achetée par lui, certains rédigés ou écrits par lui-même. La plupart de ces livres sont imprimés sur du papier filigrané de l'évêque, produit dans le moulin à papier acheté à cet effet. Notre étude veut illustrer la vision macro-économique de Mgr Batthyány, associée à son activité scientifique, tout comme le rôle du filigrane, en tant que marque et moyen d'identification du lieu d'impression d'un livre, en fonction du papier utilisé.

CUVINTE CHEIE: Biblioteca Batthyaneum, Episcopul Ignác Batthyány, Filigrane.

MOT CLEF: Bibliothèque Batthyaneum, L'évêque Ignace Batthyány, Filigranes.

***DE LA LITURGHIERUL LUI MACARIE (1508) LA PRIMA TIPOGRAFIE DIN SIBIU (1525)
/ FROM LITURGHIERUL OF MACARIE (1508) TO THE FIRST TYPOGRAPHY OF SIBIU
(1525)***

C. Ș. II. Dr. Constantin ITTU
Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu

REZUMAT: Având în vedere atât titlul cât și scopul Conferinței Naționale, autorul își propune să abordeze problema primelor tipărituri apărute atât la nord, cât și la sud de Carpați. În acest sens, orientându-se după criteriul cronologic, prima carte asupra căruia va zăbovi va fi „Liturgierul lui Macarie”, care a văzut lumina tiparului în 1508. Al doilea produs tipografic va fi un calendar apărut la Sibiu, în 5 ianuarie 1525, anul amintit fiind, de altfel, cel al atestării primei tipărituri din istoria

orașului. De sub teascurile respectivei tipografii vor mai apărea atât un volumaș de gramatică, în 1529, cât și o „Cărticică împotriva ciumei”, în 1530.

ABSTRACT: Taking into consideration the purpose, as well as the title of the National Conference, the author is aiming to deal with the first printing materials issued both at the northern and at the southern parts of the Carpathian Mountains. In this respect, from the chronological point of view, the first book to deal with will be "Liturghierul of Macarie" (1508). The second one will be a calendar printed in Sibiu, in 1525, January 5th, that time being the very year in which a printed material had been issued in the history of the town. A second product from Sibiu used to be a grammar book, printed in 1529, followed by a "Booklet against the plague", issued in 1530.

CUVINTE CHEIE: „Liturghierul” lui Macarie, Calendar, Sibiu, Carte de gramatică, „Cărticică împotriva ciumei”.

KEYWORDS: „Liturghierul” of Macarie, Calendar, Sibiu, Grammar Book, "Booklet against the plague".

***BIBLIOTECA MĂNĂSTIRII USPENIA DIN SLAVA RUSĂ / THE USPENIA MONASTERY
LIBRARY FROM SLAVA RUSĂ***

**Cercetător Dr. Anca LIBIDOV
Comunitatea Rușilor Lipoveni din România
Arhid. Amfilohie CHIOC
Mănăstirea Uspenia din Slava Rusă (jud. Tulcea)**

REZUMAT: Colecția de carte veche tipărită, manuscrise și documente din cadrul Mănăstirii Uspenia din localitatea Slava Rusă (județul Tulcea), se constituie într-un tezaur bibliofil ce impune o nevoie stringentă a configurării sale într-o bibliotecă de sine stătătoare. Istoria acestui așezământ monahal își are rădăcinile în secolul al XVII-lea, în special după momentul Raskol-ului din Rusia medievală, când, în urma reformelor impuse de Patriarhul Nikon în cadrul Bisericii Ruse, parte din credincioșii pravoslavnici nu a primit inovațiile cu nuanțe occidentale, refugiindu-se, astfel, în această zonă deluroasă a Dobrogei, pe atunci sub oblăduirea Imperiului Otoman, ferită de incursiunile violente ale oștilor rusești trimise în căutarea și prinderea fugarilor. De-a lungul timpului, viețuitorii acestei mănăstiri, o așezare spirituală de referință pentru comunitatea rușilor lipoveni din România, au avut strânse legături cu staroverii rămași și reorganizați pe teritoriul rusesc, acumulând în cadrul acestei obști monahicești un număr important de materiale religioase, culturale, administrative și istorice.

ABSTRACT: The collection of old printed books, manuscripts and documents from Uspenia Monastery in Slava Rusă township (Tulcea county), constitutes a bibliophile treasure that imposes a pressing need to configure it into an independent library. The history of this monastic settlement has its roots in the 17th century, especially after the time of the Raskol in medieval Russia, when, following the reforms imposed by Patriarch Nikon within the Russian Church, part of the Orthodox faithful did not receive the innovations with Western nuances, thus taking refuge in this hilly area of Dobrogea, at that time under the siege of the Ottoman Empire, safe from the violent incursions of the Russian troops sent to search for and catch the fugitives. Over time, the inhabitants of this monastery, a reference spiritual settlement for the Lipovan Russian community in Romania, had close ties with the remaining and reorganized Staroveri on Russian territory, accumulating within this monastic community an important number of religious, cultural, administrative and historical.

CUVINTE CHEIE: Carte veche, Biblioteca, Digitizare, Restaurare.

KEYWORDS: Old book, Library, Digitalization, Restoration.

BIBLIOTECA MĂNĂSTIRII COMANA / THE LIBRARY OF COMANA MONASTERY

Arhim. Dr. Mihail MUSCARIU
Mănăstirea Comana, Episcopia Giurgiului

REZUMAT: Biblioteca Mănăstirii Comana ia ființă în timpul lui Șerban Cantacuzino, în sec. XVIII. Cel mai cunoscut bibliotecar care se nevoiște aici, este Sfântul Sava Brancovici, viitorul mitropolit al Ardealului, călugărit la Comana de către Mitropolitul Longhin Brancovici, unchiul său. Se păstrează până astăzi la Biblioteca Academiei Române din București un manuscris muzical al starețului Kalist Comăneanul, din anul 1722 (B.A.R – manuscrise grecești, 1477).

ABSTRACT: The Library of the Comana Monastery was created during the time of Șerban Cantacuzino, in the 18th century. The most famous librarian who works here is Saint Sava Brancovici, the future Metropolitan of Transylvania, ordained a monk at Comana by Metropolitan Longhin Brancovici, his uncle. A musical manuscript of the abbot Kalist Comăneanul, from the year 1722, is preserved until today at the Romanian Academy Library in Bucharest (B.A.R – Greek manuscripts, 1477).

CUVINTE CHEIE: Mănăstirea Comana, Biblioteca, Familia Cantacuzino, Sava Brancovici, Kalist Comăneanul.

KEYWORDS: Comana Monastery, Library, Cantacuzino family, Sava Brancovici, Kalist Comăneanul.

NERVA HODOȘ ȘI „LITURGHIERUL” LUI MACARIE (1508) / NERVA HODOȘ AND THE MACARIE'S "LITURGHIER" (1508)

Dr. Silviu – Constantin NEDELCU
Biblioteca Academiei Române

REZUMAT: Ioan Bianu (1856-1935), Bibliotecarul Academiei Române, a lucrat alături de Nerva Hodoș, ajutor de bibliotecar al Academiei Române, la o lucrare monumentală pentru cultura românească și anume: *Bibliografie românească veche (1508-1830)*. Lucrarea a urmat planul bibliografic întocmit de Bianu în anul 1895. Munca bibliografică depusă deopotrivă de Ioan Bianu și Nerva Hodoș, s-a materializat prin publicarea în anul 1903 a primului tom al lucrării *Bibliografia Românească Veche (1508-1830)*, lucrare ce a fost apreciată atât pe plan intern cât și dincolo de hotarele țării. Prima carte românească veche descrisă din primul tom este „Liturghierul” lui Macarie tipărit la Târgoviște în 1508. Bibliograful Nerva Hodoș a întocmit descrierea bibliografică așa cum rezultă în baza unor notițe dintr-un carnet personal al acestuia care se află în Arhiva Nerva Hodoș, aflată în colecțiile Bibliotecii Academiei Române.

ABSTRACT: Ioan Bianu (1856-1935), Librarian of the Romanian Academy, worked alongside Nerva Hodoș, assistant librarian of the Romanian Academy, on a monumental work for Romanian culture, namely: *Bibliografie românească veche (1508-1830)*. The work followed the bibliographic plan drawn up by Bianu in 1895. The bibliographic work submitted by both Ioan Bianu and Nerva Hodoș, materialized by the publication in 1903 of the first volume of the work *Bibliografie românească veche (1508-1830)*, a work that was appreciated both domestically and beyond the borders of the country. The first old Romanian book described in the first volume is Macarie's "Liturghier" printed in Târgoviște in 1508. The bibliographer Nerva Hodoș made the bibliographic description as it results based on some notes from his personal notebook which is in the Nerva Hodoș Archive, located in the collections of the Romanian Academy Library.

CUVINTE CHEIE: Nerva Hodoș, „Liturghierul” lui Macarie (1508), Bibliografia românească veche.

KEYWORDS: Nerva Hodoș, Macarie's „Liturghier” (1508), Romanian old bibliography.

DIORTOSIRE FĂRĂ OSEBIRE. SMINTIREA UNUI TERMEN ESENȚIAL ÎN EPICLEZA EUHARISTICĂ: CUCERI/CUCERIE/CUCERNICIE / DIORTING WITHOUT DISTINCTION. ELIMINATING AN ESSENTIAL TERM TO EUCHARISTIC EPICLESIS: CONQUER/CONQUEST/CONSECRATION

Pr. Prof. univ. dr. Jan NICOLAE
Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia,
Facultatea de Teologie Ortodoxă

REZUMAT: Unul din termenii preferați astăzi pentru operațiile de primenire estetică și actualizare a cărților liturgice și biblice este cel de diortosire. Poate că cea mai cunoscută și mai amplă lucrare de diortosire a Bibliei și a Liturghiei a întreprins-o în preajma anului jubiliar 2000 mitropolitul Bartolomeu Valeriu Anania. Liturghierul românesc a cunoscut și el mai multe momente de diortosire sistematică nu toate benefice. Unul dintre termenii esențiali din rugăciunea epiclezei euharistice, miezul de foc al acesteia, îl reprezintă verbul a (ne) cuceri, întruchipare a lucrării chenotice pastorale și care a dat chiar cuvântul emblematic cucerie/cucernicie/preacucernice pentru preoție, eliminat din formele moderne ale acestei rugăciuni centrale ale Liturghiei. Studiul de față se va ocupa cu cercetarea modului în care s-a petrecut această estompare/smintire/eliminare a unui cuvânt liturgic eminent.

ABSTRACT: One of the preferred terms today for the first aesthetic and updated operations of liturgical and biblical books is that of diorthosing. Perhaps the most well-known and most extensive work of diorthosing the Bible and the Liturgy was undertaken around the jubilee year 2000 by Metropolitan Bartolomeu Valeriu Anania. The romanian Leitourgikon also experienced several moments of systematic diorthosing, but not all the benefits. One of the essential terms in the prayer of the eucharistic epiclesis, the fiery core of it and of the region, the verb to (not) conquer, embodiment of the kenotic pastoral work that gave the emblematic word conquest/consecration/preconsecration for the priesthood, remove from the modern forms of this. central prayers of the Liturgy. The present study will deal with the investigation of the manner in which this blurring/falsification/elimination of an eminent liturgical word took place.

CUVINTE CHEIE: Liturghier, Epicleză, Cucerie, Cucernicie.

KEYWORDS: Leitourgikon, Epiclesis, Conquest, Consecration.

***ISTORIE CANTITATIVĂ ȘI SERIALĂ ÎN CONSERVAREA ȘI UZAJELE CĂRȚII
LITURGICE (1758-1983). CAZUL SĂLAJULUI / QUANTITATIVE AND SERIAL HISTORY
IN THE CONSERVATION AND USAGE OF LITURGICAL BOOKS (1758-1983). THE CASE
OF SĂLAJ COUNTY***

Dr. Ioan Maria OROS
Amicala Bibliotecarilor & Bibliofililor din România
„Amor Librorum Unit Nos” din România, Zalău

REZUMAT: Sub acest titlu, autorul abordează problematica inventarierilor cărții vechi românești din actualul areal al Sălajului, pe intervalul 1758-1983 și implicațiile acestora în scrierea istoriei cultural-spirituală a Sălajului. Astfel, în această perioadă se constată existența a trei/patru serii de inventarieri a cărții vechi bisericești: protocoalele „vizitațiilor canonice” din 1758-1776, inventarele bisericești din 1857-1877 și 1904-1919, păstrate în arhivele Episcopiei greco-catolice de Cluj-Gherla, precum și procesele-verbale întocmite de Oficiul Județean pentru PCN Sălaj, între anii 1976-1983. La acestea se adaugă inițiativele unor preoți și dieci, consemnate ca *marginalia* pe cărți, unde, alături de inventarul propriu-zis al cărților, găsim informații legate de „organizarea materială” a bibliotecii sau de „spațialitatea lecturii”. Analiza comparativă și interpretarea statistică a datelor cuprinse în cele trei serii de evidențe ale cărților vechi românești din Sălaj conduc la importante concluzii privind diseminarea în areal și creșterea colecțiilor parohiale, conservarea și uzajul acestora în raport cu protocolul de lectură liturgică.

ABSTRACT: Under this title, the author addresses the issue of the old Romanian book inventories from the current range of the interval 1758-1983 and their implications in the writing of spiritual and cultural history of Sălaj. Thus, during this period it is found the existence of three/four series of inventories of old church: canonical visits protocols from 1758-1776, Church inventories from 1857-1877 and 1904-1919, preserved in the archives of the Greek Catholic Diocese of Cluj-Gherla, and reports drawn up within the County Office for the PCN, between the years 1976-1983. To these are added the initiatives of some priests and deacons, recorded as *marginalia* on books, where, alongside the actual inventory of books, we find items related to “material organize” of library or the “reading spaciousness”. Comparative analysis and interpretation of statistical data contained in the three series of records of old Romanian books of Sălaj leading to important conclusions regarding the dissemination in areal and increasing parish collections, conservation and their usage in relation to the liturgical reading Protocol.

CUVINTE CHEIE: Carte românească veche, Istorie cantitativă, Sălaj, Inventare bisericești.

KEYWORDS: Old Romanian books, Quantitative history, Sălaj, Church inventories.

XILOGRAVURA „CUNUNA ANULUI” ÎN DOUĂ CEASLOAVE TIPĂRITE LA BUCUREȘTI ȘI IAȘI ÎN 1785. O ANALIZĂ ICONOGRAFICĂ / „THE WREATH OF THE YEAR” ETCHINGS IN TWO CEASLOV (HOROLOGION) BOOKS PRINTED IN BUCHAREST AND IAȘI IN 1785. AN ICONOGRAPHICAL ANALYSIS

Alina-Victoria PARASCHIV
Biblioteca Centrală Universitară „Carol I” din București

REZUMAT: În anul 1785, la București și Iași, erau editate două Ceasloave, între ale căror xilografuri s-a numărat și *Cununa* sau *crugul anului*. Denumită și *Zodiac* sau *Iisus binecuvântând roadele pământului*, xilogravura deschide și ilustrează *Menologiul*, calendarul cu viețile sfinților, organizat pe luni și pe zile, începând cu prima zi a anului bisericesc, 1 septembrie. Analiza celor două xilografuri evidențiază resemnificarea unui model păgân antic, de reprezentare simbolică a timpului și a spațiului, în arta eclezială bizantină și în evoluții ulterioare. Principala inscripție asociată acestui *pattern* iconografic, versetele 17 și 18 din psalmul 73, îi completează erminia. Introdusă într-o carte de rugăciuni destinată cultului public și privat, xilogravura *Cununa anului* argumentează prin prezența ei scopul catehetic și pedagogic al editorilor și al tipografilor, mai ales în contextul circulației intense, în epocă, a cărților populare de prevestire.

ABSTRACT: One of the etchings included in the *Ceaslov (Horologion)* published in Bucharest and Iași, in 1785, was *the Wreath of the Year*. This etching is also called *the Zodiac* or *Jesus blessing the fruits of the earth*. It opens the *menologion* or *synaxarion*, the calendar of saints organized by months and days, beginning with the first day of the church year, September 1. At close quarters, this etching amounts to the Christian re-signification of an ancient pagan model—a symbolic representation of time and space—in the Byzantine ecclesiastical art and in subsequent developments. The main inscription that accompanies this iconographic pattern, verses 17 and 18 of Psalm 73, completes its *hermeneia* (interpretation). Featured in a prayer book intended for public and private worship, the „Wreath of the Year” denotes the catechetical and pedagogical purpose of publishers and printers, especially in the context of the intense circulation, at that time, of popular prediction books.

CUVINTE CHEIE: Xilografuri, *Cununa anului*, *Zodiac*, *Ceaslov*.

KEYWORDS: Etchings, *The Wreath of the Year*, *Zodiac*, *Horologion*.

**PAGINI DIN ISTORIA A REFORMEI LITURGICE ÎN BISERICA UNGROVLAHIEI:
LITURGHIERUL DE LA BUCUREȘTI (1680) / PAGES FROM THE HISTORY OF
LITURGICAL REFORM IN THE CHURCH OF WALLACHIA: THE LEITOURGIKON
FROM BUCHAREST (1680)**

Asist. univ. dr. Mihail QARAMAH
Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia,
Facultatea de Teologie Ortodoxă

REZUMAT: Liturghierul tipărit la București în 1680 reprezintă a treia ediție cunoscută a acestei cărți de cult tipărită în Țara Românească în decursul a 172 de ani. Dacă Liturghierul lui Macarie (Dealu, 1508), exponent al tradiției sud-slave, a făcut parte din proiectul de centralizare a Bisericii Ungrovlahiei de către Mitropolitul Nifon (fost Patriarh al Constantinopolului) și Domnitorul Radu

cel Mare, cea de-a doua ediție, tipărită la Dealu, face parte din programul de reformă liturgică din vremea Domnitorului Matei Basarab. Acest program a avut la bază cărțile liturgice rutene. În prefața Liturghierului din 1680, tipărit în vremea domnitorului Șerban Cantacuzino și a Mitropolitului Teodosie (urmaș al Mitropolitului Ștefan, un cunoscut reformator al practicii liturgice muntene), se afirmă că acesta ar fi fost realizat după „izvodul grecesc”. Studiul oferă o analiză a conținutului acestei cărți liturgice și încearcă să demonstreze legătura pe care aceasta o are cu reforma liturgică a Patriarhului Nikon.

ABSTRACT: The Leitourgikon printed in Bucharest in 1680 is the third recorded edition of this worship book printed in Wallachia in the course of 172 years. If Macarius' Leitourgikon (Dealu, 1508), an exponent of the South-Slavic tradition, was part of the centralisation programme of the Church of Wallachia undertaken by Metropolitan Niphon (former Patriarch of Constantinople) and the ruler Radu the Great, the second edition (Dealu, 1646), belonged to the programme of liturgical reform under the ruler Matthew Basarab. This programme was based on Ruthenian liturgical books. According to the preface of the Leitourgikon of 1680, printed in the time of Șerban Cantacuzino and Metropolitan Theodosius (successor of Metropolitan Stephen, a well-known reformer of the liturgy in Wallachia), the edition is based on a "Greek source". The study provides an analysis of the contents of this liturgical book and attempts to demonstrate its connection with the liturgical reform of Patriarch Nikon.

CUVINTE CHEIE: Slujebnic, Carte liturgică veche românească, Ritul bizantino-slav, Patriarhul Nikon, Liturghii euharistice.

KEYWORDS: Slujebnik, Old Romanian liturgical books, Byzantine-Slavic rite, Patriarch Nikon, Eucharistic Liturgies.

„TÎLCUIREA DUMNEZEIEȘTII LITURGHII” A SFÂNTULUI NICOLAE CABASILA / "THE EXPLICATION OF THE DIVINE LITURGY" OF SAINT NICHOLAS CABASILAS

Robert SECRIERU
Seminarul Teologic Ortodox din București

REZUMAT: Prezentul studiu își propune o analiză a lucrării „Tîlcuirea Dumnezeieștii Liturghii”, cea mai importantă lucrare a Sfântului „prea înțelept și prea învățat” (cum este numit de către contemporanii săi) Nicolae Cabasila. Accentul pus asupra înțelegerii spirituale a liturghiei este trăsătura definitorie a lucrării Sfântului, diferențindu-l astfel de alte lucrări ce tratează același subiect. Pr. prof. dr. Ene Braniște, primul traducător al acestei lucrări în limba română, în studiul introductiv o numește „cea mai completă, mai profundă și celebră dintre toate tîlcurile liturgice clasice ale Ortodoxiei”. „Tîlcuirea Dumnezeieștii Liturghii” dimpreună cu „Despre Viața în Hristos” reprezintă o lectură absolut critică pentru înțelegerea concepției ortodoxe asupra Liturghiei.

ABSTRACT: The present study aims at an analysis of the work "The Explication of the Divine Liturgy", the most important work of Saint Nicholas Cabasilas "much wise and much learned" (as he is called by his contemporaries). The emphasis on the spiritual understanding of the liturgy is the defining feature of the Saint's work, thus distinguishing it from other works dealing with the same subject. Fr. prof. dr. Ene Braniște, the first translator of this work into Romanian, in his introductory study calls it "the most complete, profound and famous of all the classical liturgical treatises of Orthodoxy". "The Explication of the Divine Liturgy", together with "On Life in Christ", is absolutely mandatory reading for understanding the Orthodox phronema of the Liturgy.

CUVINTE CHEIE: Liturghie, Sfântul Nicolae Cabasila, Îndumnezeire.

KEYWORDS: Liturgy, Saint Nicholas Cabasilas, Theosis.

***ÎNSEMNĂRI, AUTOGRAFE ȘI EX-LIBRISURI ÎN BIBLIOTECA SEMINARULUI
TEOLOGIC ORTODOX „NIFON MITROPOLITUL” DIN BUCUREȘTI / NOTES,
AUTOGRAPHS AND EX-LIBRIS IN THE LIBRARY OF THE ORTHODOX THEOLOGICAL
SEMINARY "NIFON MITROPOLITUL" IN BUCHAREST***

Pr. Drd. George Iulian TATU

**Universitatea din București, Școala Doctorală a Facultății de Litere
Biblioteca Centrală Universitară „Carol I” din București**

REZUMAT: Fondul Bibliotecii s-a constituit în timp cu ajutorul donațiilor făcute, în mare parte, de către profesorii Facultății de Teologie, precum și ai Seminarului Teologic, la care s-a adugat un fond valoros al profesorului Onisifor Ghibu. Colecțiile adăugate fondului, poartă amprenta fostului deținător, iar cititorul cu deosebită încântare descoperă dedicații purtând semnături celebre, mici texte dedicatorii interesante prin coloritul uman și sufletesc ce îl emană. O consecință a adăugării acestor elemente nu este ridicarea valorii cărții ci dimpotrivă este un artificiu inutil uneori, schimbând individualitatea tipăriturii. Biblioteca Seminarului Teologic Liceal Ortodox din București adăpostește o comoară ce așteaptă să fie pusă în valoare.

ABSTRACT: The Library's fund was established over time with the help of donations made, in large part, by professors of the Faculty of Theology, as well as of the Theological Seminary, to which was added a valuable fund of Professor Onisifor Ghibu. The collections added to the fund bear the footprint of the former owner, and the reader with great delight discovers dedications bearing famous signatures, small dedicatory texts interesting due to the human and soulful color they emanate. A consequence of adding these elements is not increasing the value of the book, but on the contrary it is an unnecessary artifice at times, changing the individuality of the print. The library of the Orthodox Theological Seminary "Nifon Mitropolitul" in Bucharest detains a treasure that is waiting to be put to good use.

CUVINTE CHEIE: Autografe, Dedicatii, Ex-librisuri

KEYWORDS: Autographs, Dedications, Ex-libris

***RÂNDUIELI LITURGICE ÎN UNIVERSUL CARCERAL COMUNIST / LITURGICAL
RITUALS IN THE COMMUNIST PRISON UNIVERSE***

Dr. Dragoș URSU

Muzeul Național al Unirii, Alba Iulia

REZUMAT: Prezentarea își propune să sondeze viața religioasă a deținuților politici din universul concentraționar comunist, încercând să reconstituie practicile acestora liturgice. Punctul central al cercetării este reprezentat de slujirea liturghiei (sintaxă euharistică, obiecte liturgice, forme de slujire, memorizarea textelor), subiect care va fi abordat în contextul celorlalte forme de manifestare a vieții religioase (rugăciuni, predici, recitări din textele biblice ș.a.). Folosind ca surse – memoria supraviețuitorilor (literatură carcerală și mărturii de istorie orală) alături de fragmente documentare

(din arhiva C.N.S.A.S.), demersul va surprinde și modul cum regimul (Securitatea, administrația penitenciarelor) a reacționat față de viața liturgică a deținuților.

ABSTRACT: The presentation aims to probe the religious life of political prisoners in the communist concentration camp universe, trying to reconstruct their liturgical practices. The central point of the research is represented by the service of the liturgy (eucharistic syntax, liturgical objects, forms of service, memorization of texts), a subject that will be approached in the context of other forms of manifestation of religious life (prayers, sermons, recitations from biblical texts, etc.). Using as sources - the memory of the survivors (prison literature and oral history testimonies) alongside documentary fragments (from the C.N.S.A.S. archive), the approach will also capture how the regime (Security, prison administration) reacted to the liturgical life of the inmates.

CUVINTE CHEIE: Liturghie, Universul carceral comunist, Dosarele Securității, Memorialistica de detenție.

KEYWORDS: Liturgy, The communist prison universe, Security files, Detention memorials.

STOLNICUL CONSTANTIN CANTACUZINO ȘI TRADUCEREA BIBLIEI LUI ȘERBAN CANTACUZINO VV. (1688) / SENESCHAL CONSTANTIN CANTACUZINO AND THE TRANSLATION OF ȘERBAN CANTACUZINO VV. BIBLE (1688)

Prof. univ. dr. Radu-Ștefan VERGATTI
Academia Oamenilor de Știință din România

REZUMAT: Între figurile remarcabile de intelectuali medievali români s-a înscris și aceea a stolnicului Constantin Cantacuzino care făcea parte dintr-o familie de mari boieri greci, asimilați de societatea românească. Pasiunea lui pentru carte era ușor de înțeles prin prisma celor văzute și receptate prin educația de acasă și prin călătoriile făcute la Edirne, Istanbul, în Italia, Austria, Germania, în Polonia etc. dându-și seama de superioritatea cărții tipărite față de manuscris. În același timp, a priceput valoarea cărții religioase pentru sufletul oamenilor, pentru salvarea etniilor amenințate de extinderea marilor imperii vecine. Din corespondența stolnicului reiese faptul că acesta era preocupat în primul rând de rolul pe care-l putea juca cartea religioasă în orientarea credinței unui om. Prima acțiune de succes a Cantacuzinilor, în care a fost implicat probabil și stolnicul, a constat în readucerea tiparului în București după o absență de aproape trei decenii.

ABSTRACT: Among the remarkable figures of Romanian medieval intellectuals, stands out the Seneschal Constantin Cantacuzino, who was part of a family of great Greek boyars, assimilated by the Romanian society. His passion for books is easy to understand through the lens of what he saw and received through his upbringing at home and through his voyages to Edirne, Istanbul, Italy, Austria, Germany, Poland, etc. realizing the superiority of the printed book over the manuscript. At the same time, he understood the value of the religious book for people's souls, for the salvation of the ethnic groups threatened by the expansion of the great neighboring empires. From the Seneschal's correspondence it is clear that he was primarily concerned with the role that the religious book could play in guiding a person's faith. The first successful action of the Cantacuzini, in which the Seneschal was probably also involved, consisted in bringing the printing press back to Bucharest after an absence of almost three decades.

CUVINTE CHEIE: Stolnicul Constantin Cantacuzino, Traducere, Biblia, Carte religioasă, Tipar.

KEYWORDS: Seneschal Constantin Cantacuzino, Translation, The Holy Bible, Religious book, Printing press.

***CONȘTIINȚA EUHARISTICĂ REFLECTATĂ ÎN DISCIPLINA BISERICII PRIMARE.
CAZUL MARTIRULUI TARCISIUS SI A MARTIRILOR DIN ABITENE / EUCHARISTIC
CONSCIOUSNESS REFLECTED IN THE DISCIPLINE OF THE PRIMARY CHURCH. THE
CASE OF THE MARTYR TARCISIUS AND THE MARTYRS OF ABITENE***

Protos. Asist. univ. dr. Maxim VLAD
Universitatea „Ovidius” din Constanța, Facultatea de Teologie

REZUMAT: Membrii Bisericii Primare erau recunoscuți ca purtători ai unei conștiințe euharistice vii participând constant la Cina Domnului și hrănindu-se cu aceasta. Acest fapt a determinat Biserica să fie foarte atentă la disciplina membrilor săi pentru ca aceștia prin comportamentul lor să traiască în mod exemplar viața cu Hristos dar în același timp să fie capabili să protejeze învățăturile și Tainele Bisericii de dușmani și de cei neinițiați. Această disciplină a purtat numele de „Disciplina arcana”. Nu se cunoaște textul sau momentul oficial al adoptării unei asemenea hotărâri de către Biserica, dar se constată practica bisericească, potrivit căreia creștinii nu dezvăluiau Tainele lor celor nebotezați, pentru a nu fi răstălmăcite, profanate sau batjocorite.

ABSTRACT: The members of the Primary Church were recognized as bearers of a living eucharistic consciousness by constantly participating in the Lord's Supper and feeding on it. This fact determined the Church to be very attentive to the discipline of its members so that they, through their behavior, live an exemplary life with Christ but at the same time be able to protect the Church's teachings and Mysteries from enemies and the uninitiated. This discipline was called the "Arcane Discipline". The text or the official moment of the adoption of such a decision by the Church is not known, but it is noted the church practice, according to which Christians did not reveal their Mysteries to the unbaptized, in order not to be perverted, profaned or mocked.

CUVINTE CHEIE: Disciplina arcana, Cina Domnului, Botez, Canon, Taine.

KEYWORDS: Arcane discipline, Lord Supper, Baptism, Canon, Mysteries.

***GESTIONAREA RESURSELOR DIGITALE, PARTE A MANAGEMENTULUI
COLECȚIILOR DE PATRIMONIU / VALUING DIGITAL RESOURCES, PART OF
HERITAGE COLLECTIONS MANAGEMENT***

Drd. Petruța – Mihaela VOICU
Universitatea de Medicină, Farmacie, Științe și Tehnologie „George Emil Palade”
din Târgu Mureș, Școala Doctorală de Litere, Științe Umaniste și Aplicate
Biblioteca Centrală Universitară „Carol I” din București

REZUMAT: Biblioteca actuală trebuie să asigure accesul neîngrădit la colecții și să furnizeze servicii specializate de calitate, răspunzând nevoilor informaționale din toate domeniile cunoașterii, prin intermediul propriilor colecții, prin activitățile, evenimentele sau proiectele în care se implică. Dezvoltarea colecțiilor de patrimoniu în format electronic este determinată de asigurarea unui

echilibru în dezvoltarea colecțiilor între resursele print și cele electronice, concentrarea pe strategia și politicile anuale de dezvoltare a colecțiilor, pe derularea proceselor de prelucrare în vederea asigurării performanței în condiții de eficiență, orientate spre performanță și indicatori (eliminarea redundanței), inclusiv pe cooperarea și partajarea resurselor la nivel național și internațional. Resursele digitale impun o nouă abordare a managementului colecțiilor care pune accentul pe tehnologie și echipamente, soluții de stocare, accesibilizare, servicii noi oferite utilizatorilor, aspecte de legalitate, derularea fluxului de prelucrare și evidență a documentelor electronice, protocoalele de selecție și deselecție, statistici și indicatori bibliometrici și formare profesională.

ABSTRACT: The current library must ensure unrestricted access to collections and provide quality specialized services, responding to informational needs in all fields of knowledge, through its own collections, through the activities, events or projects in which it is involved. The development of heritage collections in electronic format is determined by ensuring a balance in the development of collections between print and electronic resources, focusing on the annual collection development strategy and policies, on the development of processing processes in order to ensure performance in conditions of efficiency, oriented towards performance and indicators (redundancy elimination), including cooperation and resource sharing at national and international level. Digital resources require a new approach to collection management that emphasizes technology and equipment, storage solutions, accessibility, new services offered to users, legal aspects, the development of the processing flow and records of electronic documents, selection and de-selection protocols, statistics and bibliometric indicators and professional training.

CUVINTE CHEIE: Patrimoniu cultural mobil, Colecții digitale, Management.

KEYWORDS: Mobile cultural heritage, Digital collections, Management.